

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-143/23 – 20

Kohtuasi C-143/23

Eelotsusetaotluse täiendus

Saabumise kuupäev:

10. aprill 2024

Eelotsusetaotluse täienduse esitanud kohus:

Landgericht Ravensburg (Ravensburgi esimese astme kohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse täienduse kuupäev:

9. aprill 2024

Hagejad:

TJ

KI

FA

Kostjad:

Mercedes-Benz Bank AG

Volkswagen Bank GmbH

Landgericht Ravensburg (Ravensburgi esimese astme kohus)

Määrus

Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotluse lahendamiseks

C-143/23

Mercedes-Benz Bank ja Volkswagen Bank

ET

1. Kohtuasjas – 2 O 214/20 –

KI, [...] 88 410 Bad Wurzach

- hageja -

[...]

Vs.

Mercedes-Benz Bank AG, [...] 70 469 Stuttgart – kostja –

[...]

2. Kohtuasjas – 2 O 103/21 –

FA, [...] 88 433 Schemmerhofen

- hageja -

[...]

Vs.

Volkswagen Bank GmbH, [...] 38 112 Braunschweig – kostja –

[...]

tegi Landgericht Ravensburg (Ravensburgi esimese astme kohus) [...] 9. aprillil 2024 määruse:

I. Menetlused jäävad peatatuteks.

II. Euroopa Liidu Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti a ja teise lõigu alusel eelotsusemenetluses C-143/23 järgmised täiendavad eelotsuse küsimused Euroopa Liidu õiguse tõlgendamise kohta:

4. a Kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti 1 koostoimes direktiivi 2008/48 artikli 14 lõike 1 teise lõigu punktiga b tuleb tõlgendada nii, et [krediidilepingust] taganemise tähtaeg ei hakka kulgema, kui krediidilepingus ei ole märgitud lepingu sõlmimise ajal kohaldatavat viivisemäära konkreetse protsendina?

Kui sellele küsimusele vastatakse eitavalt:

b) Kas selle teabe puudumine võib mõjutada keskmise tarbija võimet hinnata talle direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust või tema otsust sõlmida leping või võtta sõltuvalt olukorrast temalt võimaluse kasutada oma õigusi sisuliselt

samadel tingimustel nagu siis, kui teave oleks esitatud täielikult ja täpselt?

5. a) Kas juhul, kui krediidilepingus ei ole märgitud lepingu sõlmimise ajal kohaldatavat viivisemäära konkreetse protsendina, on välistatud krediidiandja vastuväide, et tarbija kuritarvitas lepingust taganemise õigust oma käitumisega lepingu sõlmimise ja taganemisõiguse teostamise vahelisel ajal või pärast selle õiguse teostamist?

Kui sellele küsimusele vastatakse eitavalt:

- b) Kas hinnang, et tegemist on [taganemis]õiguse kuritarvitamisega, võib põhineda eelkõige järgmistel asjaoludel?
- Tarbija jätkab rahastatud sõiduki kasutamist, kuni kohtus on otsustatud taganemise kehtivuse üle.
 - Tarbija keeldub maksmast väärtuse vähenemise hüvitist sõiduki kasutamise eest.

A.

Faktilised asjaolud on samad, mis on kohtuasjas C-143/23 esitatud 1. märtsi 2023. aasta eelotsusetaotluse osas A.

B.

Kohaldatavad riigisiseseid õigusnormid nähtuvad kohtuasjas C-143/23 1. märtsil 2023 esitatud eelotsusetaotluse osast B.

C.

Hagide rahuldamine või rahuldamata jätmine sõltub vastusest eelotsusetaotlust käsitleva määruse resolutsiooni punktides II. 4 ja II. 5 esitatud täiendavatele küsimustele.

Hagide rahuldamine sõltub ka sellest, kas taganemisavaldused on tehtud kehtivalt ja kas hagejate taganemisõiguse kasutamine on välistatud õiguste kuritarvitamise vastuväidete tõttu. Need küsimused näisid olevat 1. märtsi 2023[3]. aasta eelotsusetaotluse esitamise ajal selged, kuid nüüd on need taas lahtised.

I. Taganemise kehtivus

Tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“), § 356b lõike 1 ja lõike 2 esimese lause kohaselt ei hakka BGB § 355 lõike 2 esimeses lauses reguleeritud taganemise tähtaeg kulgema, kui krediidilepingusse ei ole täielikult lisatud [BGB] § 492 lõike 2, tsiviilseadustiku rakendamise seaduse (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen

Gesetzbuche, EGBGB) artikli 247 §-de 6-13 kohast kohustuslikku teavet või kui teave [ei ole] esitatud tagantjärele. Kui taganemine on kehtiv, ei ole hageja BGB § 495 lõike 1, § 355 lõike 1 kohaselt enam laenulepinguga seotud.

Esitatud kohtuasjade korral ei olnud viivisemäär krediidilepingus konkreetse protsendina märgitud.

Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta otsusest – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – nähtub, et taganemise tähtaeg ei hakka kulgema, kui viivisemäär ei ole krediidilepingus konkreetse protsendina kindlaks määratud. Seda seisukohta on sellest alates järginud ka Bundesgerichtshof (Saksamaa liitvabariigi kõrgeim üldkohus, edaspidi „BGH“) (12.04.2022 otsus – XI ZR 179/21 – ECLI:DE:BGH:2022:120422U- XIZR179.21.0).

Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsusest – C-38/21, C-47/21, C-232/21 – ei tulene eelotsusetaotluse esitanud kohtu arusaama kohaselt teisiti.

BGH mõistab aga 21. detsembri 2023. aasta otsust siiski hoopis teisiti ja leiab nüüd, et lepingu sõlmimise ajal kehtiva viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine ei takista taganemise tähtaja kulgema hakkamist (BGH, 27.02.2024 otsus – XI ZR 258/22 – ECLI:DE:BGH:2024:270224U- XIZR258.22.0, juris punkt 32 jj).

Selline Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsuse erinev tõlgendamine annab alust täiendavateks küsimusteks (II. 4. a) ja b)).

II. Õiguste kuritarvitamise vastuväide

Samuti tekib küsimus, kas krediidiandjad saavad esitatud kohtuasjades edukalt väita, et asjaomased hagejad on kuritarvitanud oma taganemisõigust.

Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta otsuse – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – resolutiivosa punktist 7 ja Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/21[1], C-47/21, C-232/21 – resolutiivosa punktist 11 järeldub, et tarbija poolt direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõike 1 alusel oma taganemisõigusele tuginemist ei saa pidada õiguste kuritarvitamiseks, kui viivisemäär ei olnud krediidilepingus märgitud konkreetse protsendina. 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsuse põhjendused annavad siiski alust selles järelduses kahelda. See on eelotsuse küsimuse II. 5. a) ese.

Kui Euroopa Kohus peaks vastama eelotsuse küsimusele II. 5. a) nii, et õiguste kuritarvitamise väide ei ole välistatud ka siis, kui viivisemäär ei ole märgitud konkreetse protsendina, siis oleks eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kindlaks teha, kas põhikohtuasjas on olemas kuritarvitusliku tegevuse koosseisulised tunnused.

Nende koosseisuliste tunnuste kontrollimisel peab eelotsusetaotluse esitanud kohus võtma arvesse ka BGH kui riigisisese kõrgeima astme kohtu juhiseid. Kuna on kaheldav, kas need juhised on vastuolus liidu õigusega, tekib küsimus II. 5. b).

D.

I. Eelotsuse küsimuse II. 4 kohta.

1. Euroopa Kohus otsustas 9. septembril 2021 – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – (resolutiivosa punkti 3 esimene lause):

3. Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingus tuleb konkreetse protsendina märkida selle lepingu sõlmimise ajal kohaldatav viivisintressimäär ning selles peab konkreetselt kirjeldama viivisintressimäära kohandamise mehhanismi.

21. detsembri 2023. aasta otsuses – C-38/21, C-47/21, C-232/21 – (resolutiivosa punkt 10) kinnitas Euroopa Kohus seda seisukohta:

10. Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti 1

tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingus tuleb konkreetse protsendina märkida lepingu sõlmimise ajal kohaldatav viivisemäär ja konkreetselt kirjeldada selle määra kohandamise mehhanismi.

2. 21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/21, C-47/21, C-232/21 – punktis 267 märgib Euroopa Kohus seoses ühe teise eelotsuse küsimusega,

et kui tarbijale selle direktiivi artikli 10 lõike 2 alusel esitatud kohustuslik teave on ebatäielik või ebaõige, hakkab taganemistähtaeg kulgema üksnes siis, kui selle teabe ebatäielikkus või ebaõigsus ei mõjuta tarbija suutlikkust hinnata talle sellest direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust ega tema otsust sõlmida leping ega võta sõltuvalt olukorrast temalt võimalust kasutada oma õigusi sisuliselt samadel tingimustel nagu siis, kui teave oleks esitatud täielikult ja täpselt.

Punktis 265 märgitakse muu hulgas, et:

Selle kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus eeldab, et kaks eespool esitatud seisukohta ei puuduta 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsuse seda osa, milles Euroopa Kohus käsitleb direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti 1 tõlgendamist (kohtuotsuse punktid 268 kuni 272). Vastasel juhul oleks Euroopa Kohus teinud selles kohtuotsuse osas piirangu ja märkinud, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab veel kontrollima, kas konkreetse viivisemäära märkimata jätmine võib mõjutada tarbija võimet hinnata talle direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust.

Seda näitavad ka Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsuses direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti 1 (ennetähtaegse tagasimaksmise tõttu makstavast hüvitisest teavitamise kohta) tõlgendamise kohta esitatud seisukohad. Seal piirab Euroopa Kohus sõnaselgelt teavitamiskohustust otsuse resolütiivosa punkti 8 teises lauses ja samas sõnastuses ka kohtuotsuse põhjenduste vastavas osas (punkt 256):

[...]

Siiski, isegi kui puudub konkreetne ja kergesti arusaadav viide arvutusmeetodile, võib sellise lepinguga olla täidetud selles sättes ette nähtud kohustus, kui see sisaldab muid andmeid, mis võimaldavad tarbijal hõlpsasti kindlaks määrata asjaomase hüvitise summa, eelkõige hüvitise maksimumsumma, mida ta peab krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise korral tasuma.

Sellest järeldub, et Euroopa Kohus peab tingimata vajalikuks viivisemäära konkreetse protsendina märkimist ja et taganemise tähtaeg ei hakka kulgema, kui see teave puudub.

3. Seevastu BGH otsustas 27. veebruaril 2024, et lepingu sõlmimise ajal kehtinud konkreetse viivisemäära ja selle kohandamise viisi märkimata jätmine ei takista taganemise tähtaja kulgema hakkamist Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsuse punktide 265 ja 267 tingimustel (BGH, 27. veebruari 2024. aasta otsus – XI ZR 258/22 – ECLI: DE:BGH:2024:270224UXIZR258.22.0, juris punkt 32 jj). BGH selgitab oma põhjendusi (juris punkt 35):

[...] Piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelik ja arukas tarbija hageja olukorras oleks sõlminud vaidlusaluse laenulepingu samuti siis, kui teda oleks lepingu sõlmimisel lisaks lepingus sisalduvale teabele teavitatud ka konkreetsest sel ajal kehtivast viivisemäärast ja selle kohandamise mehhanismist. Ta ei oleks omistanud sellisele teabele lepingu sõlmimist mõjutavat määravat tähtsust nii seetõttu, et ta kavatses lepingu nõuetekohaselt täita ja seega välistada makseviivituse tekkimise kui ka seetõttu, et viivisemäär võib iga kuue kuu tagant

muutuda, mistõttu teda ei eksitanud selle teabe puudumine tema õiguste ja kohustuste kohta.

4. Seetõttu palutakse Euroopa Kohtul selgitada, kuidas tuleb mõista 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsuse punktides 268–272 ja punktides 257–267 esitatud seisukohti: Kas krediitdilepingus viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine on piisav selleks, et direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõike 1 teise lõigu kohane taganemise tähtaeg ei hakkaks kulgema?
5. Kui Euroopa Kohus vastab eelotsuse küsimusele II. 4. a), et viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine ei ole piisav tingimus, et taganemise tähtaeg ei hakkaks kulgema, siis palutakse Euroopa Kohtul vastata liidu õigust puudutavale õigusküsimusele II. 4. b), nimelt et kas viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine võib mõjutada keskmise tarbija võimet hinnata talle direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust või tema otsust leping sõlmida ega võta sõltuvalt olukorrast temalt võimalust kasutada oma õigusi sisuliselt samadel tingimustel nagu siis, kui teave oleks esitatud täielikult ja täpselt. Liidu õigust puudutav õigusküsimus on selles, millistel tingimustel võib direktiivi 2008/48/EÜ artikli 14 lõike 1 teise lõigu punktis b) sätestatud taganemise tähtaeg erandkorras hakata kulgema isegi siis, kui krediitdilepingus ei ole esitatud kogu direktiivi artikli 10 lõikes 2 sätestatud teavet.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates võib viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine mõjutada tarbija võimet hinnata talle direktiivist tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust või tema otsust leping sõlmida. Võrdlusaluseks on piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelik ja arukas keskmine tarbija (Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsus – C-38/2[1], punkt 256). Selline keskmine tarbija on teadlik riskist, et uue auto ostmiseks sõlmitava pikaajalise osamaksetega laenulepingu puhul võib lepingu kestuse jooksul, mis on tavaliselt mitu aastat, tekkida makseviivitusi. Otsustades, kas ja millise pakkujaga krediitdileping sõlmida, võib sõltuvalt tarbija majanduslikust olukorrast oluliseks kriteeriumiks olla see, kui kõrge on konkreetse protsendina väljendatud viivisemäär.

6. Selleks, et esitatud kohtuasjades saaks teha liidu õigusega kooskõlas oleva otsuse, peab Euroopa Kohus vastama küsimustele II. 4. a ja II. 4. b.

II. Eelotsuse küsimuste II. 5. a) ja II. 5. b) kohta

1. Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta otsuse – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – resolutiivosa punkt 7 on järgmine:

Direktiivi 2008/48 tuleb tõlgendada nii, [et] sellega on vastuolus see, kui krediidiandja võiks põhjendatult tugineda sellele, et tarbija kuritarvitas oma taganemisõigust, mis on ette nähtud mainitud direktiivi artikli 14 lõikes 1, kui krediidilepingus ei ole nõuetekohaselt esitatud selle direktiivi artikli 10 lõikes 2 nimetatud kohustuslikku teavet ja seda ei ole nõuetekohaselt edastatud ka tagantjärele, sõltumata sellest, kas see tarbija teadis või pidi teadma oma taganemisõigusest.

Euroopa Kohtu 21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/2[1], C-47/21, C-232/21 – resolutiivosa punkt 11 on järgmine:

Direktiivi 2008/48 tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingu täielik täitmine toob kaasa taganemisõiguse lõppemise. Lisaks ei saa krediidiandja tulemuslikult tugineda sellele, et tarbija on lepingu sõlmimise ja taganemisõiguse kasutamise vahelisel ajal või isegi hilisema käitumisega seda õigust kuritarvitanud, kui krediidilepingus sisalduva ebatäieliku või ebaõige teabe korral, mis on vastuolus direktiivi 2008/48 artikli 10 lõikega 2, ei hakanud taganemistähtaeg kulgema seetõttu, et on tõendatud, et teabe ebatäielikkus või ebaõigsus mõjutab tarbija suutlikkust hinnata talle direktiivist 2008/48 tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust ning tema otsust leping sõlmida.

Euroopa Kohtu mõlema, 9. septembri 2021. aasta ja 21. detsembri 2023. aasta otsuse resolutiivosast nähtub üheselt, et õiguste kuritarvitamise vastuväide ei saa esitatud kohtuasjades kõne alla tulla. Seda seetõttu, et viivisemäära konkreetse protsendina märkimata jätmine võib mõjutada tarbija võimet hinnata talle direktiivist 2008/48 tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust ning tema otsust leping sõlmida (vt eespool punktis D. I. 5. esitatud seisukohti).

2. Ka Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta ja 21. detsembri 2023. aasta otsuse põhjendused toetavad seda tõlgendust. 9. septembri 2021. aasta otsuses – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – rõhutab Euroopa Kohus (punktid 124, 125):

Teiselt poolt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 117 ja 118 sisuliselt märkis, on direktiivi 2008/48 artikli 14 lõike 1 teise lõigu punkti b eesmärk tagada, et tarbija saab kogu vajaliku teabe, et hinnata oma lepingulise kohustuse ulatust ja karistada krediidiandjat, kes ei edasta talle selle direktiivi artiklis 10 ette nähtud teavet.

Euroopa Kohus kinnitab seda 21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/2[1], C-47/21, C-232/21 – punktis 288:

Teiselt poolt on selle direktiivi artikli 14 lõike 1 teise lõigu punkti b eesmärk tagada, et tarbija saab kogu vajaliku teabe, et hinnata oma lepingulise kohustuse ulatust ja karistada krediidiandjat, kes ei edasta talle selle direktiivi artiklis 10 ette nähtud teavet [...].

Liidu tarbijakaitse valdkonna direktiividega ette nähtud sanktsioonide eesmärk on hoiatada kauplejat nende direktiivide sätetest tulenevate kohustuste rikkumise eest tarbija ees (vt analoogia alusel 30. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Kásler ja Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, punkt 84, ning 25. novembri 2020. aasta kohtuotsus Banca B., C-269/19, EU:C:2020:954, punktid 34 ja 38).¹

21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/2[1], C-47/21, C-232/21 – punktis 291 selgitab Euroopa Kohus:

Sellega seoses tuleb siiski täpsustada, et vastavalt vastusele, mille Euroopa Kohus andis käesoleva kohtuotsuse punktis 267, ei saa krediidiandja tugineda taganemisõiguse kasutamise kurita[r]vitusele, kui lepingus sisalduva ebatäieliku või ebaõige teabe korral ei hakanud taganemistähtaeg kulgema seetõttu, et on tõendatud, et teabe ebatäielikkus või ebaõigsus on mõjutanud tarbija suutlikkust hinnata talle direktiivist 2008/48 tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust ning tema otsust leping sõlmida.

Lisaks märgib Euroopa Kohus 21. detsembri 2023. aasta otsuse – C-38/2[1], C-47/21, C-232/21 – põhjendustes, et liidu õiguse ärakasutamine pettuse või kuritarvituse eesmärgil on põhimõtteliselt võimalik (punkt 281 jj). Punktis 287 märgib Euroopa Kohus, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab kooskõlas riigisisese õiguse tõendamisnormidega kontrollima, kas põhikohtuasjas on täidetud kuritarvituse koosseisu tunnused. See väide võib olla vastuolus 21. detsembri 2023. aasta kohtuotsuse resolutiivosa punktiga 11, mille kohaselt ei saa krediidiandja edukalt tugineda õiguste kuritarvitamise vastuväitele.

¹ Tõenäoliselt on see lõik (algusega „Liidu tarbijakaitse...“) soovitud esitada punkti II 2 kolmanda lõiguna, sest tegemist on Euroopa Kohtu 09.09.2021 otsuse punktiga 125, millele seal koos punktiga 124 viidatakse. – *Tlk.*

3. Seetõttu palutakse Euroopa Kohtul punktis II. 5. a) esitatud küsimuse alusel selgitada, kas õiguste kuritarvitamise vastuväide on välistatud, kui krediidilepingus ei ole sätestatud lepingu sõlmimise ajal kohaldatavat viivisemäära konkreetse protsendina.
4. Kui Euroopa Kohus peaks vastama küsimusele II. 5. a) nii, et õiguste kuritarvitamise vastuväide ei ole välistatud ka siis, kui viivisemäär ei ole märgitud konkreetse protsendina, siis oleks eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kindlaks teha, kas põhikohtuasjas on tegemist õiguste kuritarvitamisega.

Õiguste kuritarvitamise koosseisu kontrollides peab eelotsusetaotluse esitanud kohus võtma arvesse ka BGH kui riigisisese kõrgeima astme kohtu juhiseid. BGH tõlgendab oma kohtupraktikas õiguste kuritarvitamise mõistet äärmiselt laialt (BGH, 27. oktoobri 2020. aasta otsus – XI ZR 498/19, ECLI:DE:BGH:2020:271020UXIZR498.19.0, juris punkt 28; 31. jaanuari 2022. aasta eelotsusetaotlus – XI ZR 113/21 jt – ECLI:DE:BGH:2022:310122BXIZR113.21.0, punktid 81–88). Tarbija poolt oma taganemisõigusele tuginemist tuleb käsitada õiguste kuritarvitamisena juba juhul, kui

- tarbija jätkab rahastatud sõiduki kasutamist, kuni kohtus on otsustatud taganemise kehtivuse üle,
- tarbija keeldub maksmast väärtuse vähenemise hüvitist sõiduki kasutamise eest.

On kaheldav, kas need BGH juhised on kooskõlas liidu õigusega:

- a) liidu õiguse normide kohaselt tundub ebatõenäoline, et võib eeldada õiguste kuritarvitamist, kui tarbija ei tagasta sõidukit ja jätkab selle kasutamist, kuni kohtus on otsustatud taganemise kehtivuse üle. Liidu õiguse kohaselt on õiguste kuritarvitamiseks vajalik, et asjaomaste tehingute peamine eesmärk on saada liidu õiguse kohaldamise abil põhjendamatu eelis. Õiguste kuritarvitamise keelu põhimõte ei ole kohaldatav, kui kõnealustel tehingutel, täpsemalt valikul kasutada teatud õiguslikke võimalusi või teha tehinguid teatud tingimustel, võib olla muu iseseisev õigustus kui lihtsalt sellise eelise saamine (Euroopa Kohus, kohtujuristi Hogani 15. juuli 2021. aasta ettepanek – C-33/20, C-155/20, C-187/20 –, punkt 116).

Kui tarbija ei tagasta autot ja jätkab selle kasutamist vaatamata vaidlusele taganemise kehtivuse üle, ei saa ta sellest kasutuseelist, sest vastavalt riigisisesele kohtupraktikale peab ta auto kasutamise eest maksma väärtuse vähenemise hüvitist.

Seni, kuni tarbija taganemise kehtivuse üle ei ole veel otsustatud, on tarbijal ka õigustatud huvi jätkata sõiduki kasutamist. Tarbija vaba otsus taganemisavalduse tegemise kohta oleks ebanõistlikult raskendatud, kui ta ei saaks sõidukit endale hoida ja kasutada taganemise kehtivuse kohtuliku kontrollimise ajal.

- b) Samuti näib olevat vastuolus liidu õigusega BGH seisukoht õiguste kuritarvitamise kohta, kui tarbija leiab, et ta ei pea sõiduki kasutamise eest väärtuse vähenemise hüvitist maksma. Puudub objektiivne element kui kuritarvituse eeldus. Samuti on tegemist tautoloogilise argumendiga: kui tarbija õiguslik arvamus on õige, siis annab kohus otsusega talle õigustatud eelise, või kui tema õiguslik arvamus on vale, siis peab ta maksma väärtuse vähenemise hüvitist ja ei saa ka põhjendamatu eelist.

Esitatud kohtuasjade korral on samuti asjakohased BGH nimetatud õiguste kuritarvitamise koosseisu tunnused. Mõlemas kohtuasjas ei ole hagejad oma sõidukeid tagastanud ja kasutavad neid seega jätkuvalt. Kohtuasjas 2 O 214/20, milles on esitatud eelotsusetaotlus, on hageja (erinevalt riigisisest kohtupraktikast) seisukohal, et ta ei pea maksma hüvitist sõiduki väärtuse kaotuse eest.

Selleks, et esitatud kohtuasjades saaks teha liidu õigusega kooskõlas oleva otsuse, on seega nõutav vastata ka küsimusele II.5.b).

E.

Euroopa Kohus ei ole veel lahendanud käesoleva määruse resolutiivosa punktides II. 4. a) ja II. 4. b) ning II. 5. a) ja II. 5. b) esitatud küsimusi, mis puudutavad Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta – C-33/20, C-155/20, C-187/20 – ja 21. detsembri 2023. aasta – C-38/21, C-47/21, C-232/21 – otsuste tõlgendamist.

BGH 31. jaanuari 2022. aasta eelotsusetaotluses kohtuasjas C-117/22 esitati küll sarnased küsimused õiguste kuritarvitamise vastuväite kohta. Euroopa Kohus oli aga nende küsimustele vastamise kuni kohtuasja C-38/21[1], C-47/21, C-232/21 lahendamiseni peatanud ja BGH teatas 25. jaanuaril 2024 Euroopa Kohtule, et ta ei soovi oma eelotsusetaotlusele kohtuasjas C-117/22 vastust. Kuid nagu eespool punktis D. II. kirjeldatud, on endiselt kahtlusi selles osas, kas BGH kohtupraktika väidetava õiguste kuritarvitamise kohta taganemisõiguse kasutamisel on kooskõlas liidu õigusega. Samuti ei ole BGH oma kohtupraktikast loobunud ja võib seda igal ajal uuesti kohaldada, nii et liidu õigusega kooskõla selgitamine on endiselt vajalik.

Liidu õiguse ühetaolise tõlgendamise huvides on vaja esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti a ja teise lõigu alusel omal algatusel eelotsusetaotlus ja peatada käesolev menetlus.

[...]

TÖÖDOKUMENT